

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomtatásban Kézdi-Vasarhelyt, hova egy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyitléri cikkek stb. i. tezendők.

Nyitléri cikkek soronként 10 kr-ért közöltetnek.

SZEKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábas garmond-sorért vagy annak térfogatáért 4 krajczár. Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számítottak. Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár helyegdíj fizetendő.

Előfizetési felhívás.

A „Szekelyföld” című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadottnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralekban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Szekelyföld” kiadóhivatala.

A millenniumi kiállítás.

Magyarország ezer éves fennállását alig ünnepelehetné meg e nemzet méltóbban, mint ha egy országos kiállításban bemutatja ezer éves küzdelmes múltjában megacézódott intellectualis erejét, szellemi és anyagi fejlettségének magas színvonalát, mely létjogot ad és jövőt biztosít a nemzetnek, hogy részesévé váljék a népek békés fejlődésének.

S a mióta Lukács Béla kereskedelmi miniszter oly határozottan kijelentette, hogy a millenniumi kiállítás ügyét nem szárdékozik elejteni, sőt a maga részéről mindent megtesz annak létrejövetele és sikere érdekében: a már-már lanyhulni kezdő érdeklődés ország-szerte újból feltámadt s az 1895. évi országos kiállítás ügyében már a legközelebbi napokban megindul a kereskedelmi miniszter által szervezett az egész országra kiterjedő céltu-

datos tevékenység a kiállítás sikerének a millenium megünnepléséhez méltó biztosítására.

Itt az ideje tehát, hogy a társadalom, illetve az érdekelt közönség a maga részéről is idejekorán megtegye a kellő előkészületeket a kiállításban leendő részvételre nézve. S ez alkalomból helyén valónak látjuk, hogy az 1885. évi budapesti országos kiállításán szerzett tapasztalataink alapján néhány figyelmeztető szót intézzünk azokhoz, akiket illet.

Különös súlyt fektetünk arra, hogy hazánk minden termelési ága annak mérvéhez és terjedelméhez képest aránylagosan és teljesen legyen a kiállításon képviselve.

Az intéző köröknek tehát kellő gondot kell arra fordítaniok, hogy a termelők — csupa húságból és sokszor anyagi tulterheltségük árán — egymást túl ne licitálják. Adják meg a bár esetleg most még szűkkörü, de fejlődésképes termelési ágak az alkalmat, hogy képességét bemutathassa, de ne menjen az túl — esetleg a többi rovására — a megengedhető határokon.

Különösen ügyelni kell arra, hogy egy gazdasági, mint az ipari termelés a maga valóságában és a tényleges viszonyoknak megfelelő keretekben mutattassék be. A kiállítókat fel kell arról világosítani, hogy a kiállításnak nem az a célja, hogy csak egyes példányokban előállítható különlegességek muzeuma legyen — a mint arra az 1885. diki kiállításán is számos példát lehetett látni, — hanem, hogy az ország tényleges termelőképességét egy minőségileg, mint mennyiségileg feltüntesse. S ezt nem lehet eléggé hangsúlyoznunk, mert nálunk még most is el van terjedve e tekintetben a „remekelésre” hajló felfogás, pl. az egy darabból szabott csizma nadrágban, a száz rejtékfiókkal bíró ládában, az ezüstözött és politurozott ekében, a hétszilvafás gaz-

dának egy évi gabona-termésből kiszemelt félliter búzaszemben és a sok más hasonlót — gyakorlatilag értéktelen — különleges-ségben. A termelők gondolják meg azt alaposan, hogy az ő viszonyaikhoz és termelőképességükhöz kellő arányban mit és mennyit állítsanak ki, hogy azzal lehetőleg hű képét képét adják termelésük minőségének és terjedelmének. E szempontból szükségesnek tartjuk, hogy a kiállítók termelésének mérve és tényezői hiteles statisztikai adatokkal is megvilágíttassanak, mert csak ezen adatok útján alkotunk helyes képzetarról, mit, mennyit és mily eszközökkel termelünk. Ez nyújthat továbbá utbaigazítást arra nézve is, mely irányban kell egyes termelési ágak fejlesztését előmozdítanunk, hol vannak és minő hiányok, a melyek javítást igényelnek s melyek azok a termelési ágak, melyeknek meghonosítása viszonyaink között szükséges és sikerre vezető lehetne.

A rendezendő millenniumi kiállításnak magasabb etikai és nemzetgazdasági céljai lévén, hogy t. i. azon bemutassuk Magyarország ezer éves fennállása alkalmából az ország kulturális, gazdasági és ipari fejlettségét: e szempontból úgy a kiállítóknak, mint a kiállítás rendezőinek kiváló gondot kell arra fordítaniok, hogy a kiállított tárgyak minden tekintetben híven és megfelelően képviseljék Magyarország szellemi és anyagi haladását. Ez a magas szeszű cél buzdítsa, lelkesítse hazánk szellemi és anyagi haladásának minden mérvadó tényezőjét, íróit, művészeit, gazdáit, iparosait, hogy a millenniumi kiállításon méltóan legyenek képviselve. Már most meg kell indulni ez irányban a céltudatos, buzgó munkálkodásnak, hogy a kiállítás ne csupán egy nagy áruraktár legyen, a melyet a véletlen szeszűlye, úgy a hogy, összehozott, hanem a hazai tudomány és művészet, a mezőgazdaság és ipar rendszeresen, a tényleges

A „Szekelyföld” tárczája.

Az ócska kastély lakói.

— Elbeszélés. —

Irta: Hevessi Jenő.

VI.

Zivataros, hideg éj volt. Sehol egy emberi lény, sehol egy állat nem volt látható. Mindenki földel alá igyekezett jutni ebben a csuf időben.

A kastély egyik emeleti lakosztályának szárnyas ablakán keresztül azonban még lámpavilág sugára tört elő.

Bogáthy még ébren volt. Ott állt az ablaknál és forró homlokát a hideg üvegtáblára támasztotta. Tekintete valahol távoli vidéken tévelygett. Egy magas, erős vasráccsal körülvett barátságatlan külsejű épületen, ahol az egészségét tönkre tevő, becsületétől megfosztó gonosz fiu volt, egyetlen fia, kitagadott örököse, az ifjú Bogáthy György.

A messze távolból egy bus nótá egyes akkordjai hallatszottak, melybe belevegyült a dühöngő szőlész erős zugása, a ház tetejére szállott kuvik veszedelmet hirdető vész-sikoltása.

Esni kezdett. Az eresztől nagy oseppekben hullott alá a piszkos, sárga víz, végig mosva a tetőre rakódott szemetet.

Valaki megzörgette a nagy tölgyfakaput. Előbb halkán, aztán mindig erősebben. Senki sem vett tudomást az alkalmatlankodóról.

A jövevény türelmetlenkedni kezdett. Egész bőrig ázott már a nagy zivatarban és még senki sem mutatkozott a kapunál, hogy bebocsátotta volna. Pedig nagyon jól esett volna már neki száraz fedél alá jutnia, mert néhány nap óta folyton gyalogolt.

Erősen megrázta a kilincset és néhány perczig figyelt.

Minden csendes volt. Csak a béres cizfára káromkodása hallatszott. Semmi más.

A házörző ebek is végre felébredtek a kopogás által okozott zajra és hangos ugatással szaladtak ki a kapuhoz. A vén Szellő erősen szimatolni kezdett. Gyanus idegent érzett.

Az ócska köpenybe burkolt béres a kapuhoz ért és kampós botjával előbb szétütött az erősen ugató kutyák között. Aztán köszörülve egyet a torkán, megszólalt:

— No?!

Kint a kapu előtt álló hallgatott. Barátságosabb megszólítást várt.

A béres unni kezdte a hosszú, néma csendet. Türelmetlenül kérdezte:

— Ki az? Mondja már a nevét, ha tisztességes szándék vezérelte ide!

— Majd benn megmondom. Csak nyissa ki már ezt az ajtót, mert úgy is el vagyok félig ázva.

— Nálunk az a szokás van, hogy előbb mondják meg a nevet és csak azután bocsátjuk be.

— Ne tréfáljon.

— Nincs jó kedvem.

— Veszem észre.

— No hát akkor jó éjt!

— Hallja, nyissa ki!

— Szó sincs róla. Mindenki nem lépheti át ezt a küszöböt. Mondja meg, hogy ki maga?

— Ide tartozom.

— Hová?

— A kastélyhoz.

— Hát miért hagy akkor az esőben állni? Miért nem mondta mindjárt, hogy ide tartozik?

— Mert nem kérdezte.

Hatalmas villámlás követte szavait. A menny erősen dörgött. Az eső csakugy szakadt alá.

— De ne hagyjon már addig várakozni!

— Nyitom már, nyitom már. Csak nem kell félni egy kis dörgéstől, barátom.

A százados kapu erősen nyikorogva fordult meg sarkában. A jövevény lassan belépett és

viszonyoknak megfelelően összeállított teljes gyűjteménye, megnyugtatóan és jelennek és buzdítással a jövőre.

A kiállítás rendezőire nagy és nehéz feladat vár e téren. Mert az ő hivatásuk megadni a helyes irányt a kiállítandó tárgyak legcélszerűbb megválasztására s az ő feladatuk gondoskodni arról, hogy a kiállítás lehetőleg hű és teljes képét adja Magyarország mai kulturális és gazdasági fejlettségének s méltó legyen hazánk ezer éves fennállásának magasztos ünnepéhez.

*

A millenniumi kiállítás szervezésével a törvényhozás által megbízott kereskedelemügyi miniszter immár megalkotta az 1892. II. t.-cz. alapján 1895. évben Budapesten tartandó országos általános nemzeti kiállítás országos bizottságának szervezési szabályzatát, melyet az alábbiakban egész terjedelmében közlünk, megjegyezvén, hogy a kiállítás ügyét lapunk állandóan figyelemmel fogja kísérni.

1. §. Az 1895. évben Budapesten tartandó állt. Orsz. nemzeti kiállítás az 1892. II. t.-cz. értelmében az illetékes miniszterek s az érdekelt szakörök közreműködésével a keresk. miniszter által leendő rendezendő, a kiállítás ügyeinek központi vezetésére és a kiállítás rendezésére kiállítási országos bizottság alakítottatik.

2. §. Az országos bizottság székhelye Budapest. Címe: Az 1895. évi állt. orsz. nemzeti kiállítás országos bizottsága. Pecsétje: a teljes magyar czimer, az 1895. évi általános országos nemzeti kiállítás országos bizottsága "felirattal.

3. §. Az országos bizottság áll: 1. A kereskedelemügyi miniszter mint elnökből, 2. helyetteséből (a keresk. miniszter állam titkárja), 3. a kiállítási hivatal igazgatójából, kit a keresk. miniszter nevez ki, a 4. a miniszteriumok kiküldötteiből és pedig: a belügyminiszterium részéről 1 kiküldött, a vallás- és közoktatási miniszterium részéről 1 kiküldött, a honvédelmi miniszterium részéről 1 kiküldött, a földmívelésügyi miniszter részéről 1 kiküldött, az igazságügyi miniszterium részéről 1 kiküldött, a horvát-szlavon miniszterium részéről 1 kiküldött, a kereskedelemügyi miniszterium részéről 1 kiküldött; 5. a horvát-szlavon-dalmátországi bán részéről 1 kiküldött, 6. a keresk. miniszter által kinevezett 20 tagból, 7. a földmívelési miniszter által kinevezett 10 tagból, 8. Budapest fő- és szék város főpolgármesteréből, 9. az orsz. statisztikai hivatal főnökéből, 10. a fővárosi államrendőrségi főkapitányból, 11. a nemzeti muzeum igazgatójából, 12. a m. kir. államvasutak igazgatójából, továbbá 13. választás útján kijelölt következő tagokból: a fő- és szék város közönsége részéről 8 tag, a magyar tudom. akadémia részéről 1 tag, az orsz. iparegyesület részéről 8 tag, az orsz. gazdasági egyesület részéről 5 tag, az orsz. erdészeti egyesület részéről 1 tag, az orsz. közegészségügyi tanács részéről 1 tag, az országos képzőművészeti társ. részéről 1 tag, a m. orsz.

figyelmesen körültekintett, mintha tájékozni akarná magát.

A kapunyitásra az emeleti ablak is lassan kinyílt. Az öreg Bogáthy Zsigmond nézett le fürkésző tekintettel rájuk. De senki sem vette észre.

— Régóta nem lehetett már maga itt, hallja!

— Bizony igaza van. Már néhány év óta nem voltam itt e helyen.

— Mindjárt gondoltam.

A jövevény körül szaladgáló két lompos házőrző ek hirtelen hangos ugatásban tört ki, majd vidáman ráugorva az éjjeli vendégre, nyaldosni kezdték arcát, kezét.

— Bizsú! Szellő!

— Vajjon ki lehet ez az éjjeli látogató? — gondolta magában a béres, amint látta, hogy az előbb még olyan dühös kutyák milyen nagy barátságot kötöttek vele.

A hold is néhány percre kibújt a sűrű fekete felhőfoslányok mögül és málázó tekintettel nézett le a földre, miközben gyengén láttatni engedte a jövevényt.

Nagy, magas alak volt. Halvány, mélyen becsesett arcából, szeméből leolvasható volt a nagy szenvedés, a sok nélkülözés. Testét durva szürke darócruha fűtö. Kicsiny posztó-sapkája mélyen lehúzva szeméire.

— Édes kutyám! — mondá erősen megindult

földtani társaság részéről 1 tag, a mérnök- és építészegyesület részéről 1 tag, a budapesti keresk. és iparkamara részéről 1 tag, a főr. közmunka'nács részéről 1 tag, a szesztermelők orsz. egyesülete részéről 1 tag, az orsz. malomipar egyesület részéről 1 tag, a budapesti kereskedelmi csarnok részéről 1 tag.

4. §. Az orsz. bizottság feladata: a keresk. miniszter a kiállítás rendezésében támogatni s ebben közreműködni. E tekintetben nevezetesen: 1. megállapítja a kiállítás programját, 2. az időszaki kiállítások programját és idejét, 3. a csoportbeosztást, 4. a bejelentések elfogadására vonatkozó eljárást és határidőket, 5. a rendelkezésre álló területek kiállítási csoportok és alosztályok közt való felosztását, az épületek és külterületek terveit és ezek létesítése iránt megköti a vállalkozókkal a szerződéseket, 6. a kiállítandó tárgyak gyűjtésének és a gyűjtő helyre való beküldésének, valamint azok előleges bírálatának módzatait, 7. intézkedik a kiállítási tárgyak felállítására szükséges székények, állványok, asztalok, edények stb. beszerzése tekintetében, 8. a kiállítási katalogus szerkesztése iránt, 9. megállapítja a tér-díjakat és belépti díjakat, 10. ellenőrzi és megvizsgálja a bolthelyiségek és sorsjegyek elárulási módzatait, meghatározza a napi kimutatásokat, 11. megállapítja a pénzügyi, kezelési és ellenőrzési módzatokat, 12. szabályozza a kiállítási tárgyaknak küldését, felállítását és biztosítását külön utasítás által, 13. kijelöli a csoportbiztosokat, 14. megállapítja a bíráló bizottság alakításának módjait, az érmekezt és egyéb elismerő jeleket, 15. utalványozza a fizetéseket, 16. gondoskodik ünnepélyek és sorsolások rendezéséről, 17. megköti a vendéglisták, czukraszok és egyéb vállalkozókkal a szerződést, 18. rendelkezik a kiállítás befejezése után a kiállítási tárgyak szétküldése iránt és a számadásokat átvizsgálja és jóváhagyja.

5. §. Az országos bizottság határozatait általános szótöbbséggel hozza; a hozott határozatok tekintetében a keresk. miniszter a jóváhagyást magának fentartja.

6. §. Az országos bizottság üléseiről a tagok a tárgysorozat közlése mellett írásbeli meghívás útján értesítetnek. Az ülés határozatképes, ha legalább 19 tagja jelen van.

7. §. Az országos bizottság üléseiről jegyzőkönyvek vezetettek. A jegyzőkönyvet az elnökön s jegyzőn kívül az ülésen előre kijelölt 2. biz. tag hitelesíti.

8. §. Az elnök az összes kiállítási ügyek központi vezetője. Összehívja az üléseket, azokon elnököl, megállapítja az ülések tárgysorozatát. Az elnököt mindenben az elnökhelyettes helyettesíti.

9. §. Az országos bizottság által hozott határozatok végrehajtására s egyáltalában a kiállítási ügyek központi vezetésével kapcsolatos összes levelezések, nyilvántartási munkálatok, irodai és műszaki teendők véghezvitelére kiállítási hivatal szerveztetik.

10. §. A kiállítási hivatal az elnök közvetlen felügyelete alatt áll és az általa kiadott utasítások alapján működik. A kiállítási hivatal főnöke a kiállítás igazgatója. A hivatal főbb hivatalnokait titkár, mérnöki közlegeket, jegyzőt az elnök nevezi ki. A segéd személyzetet az elnök jóváha-

ganton és megezirogatta a körülötte vidáman ug-rándozó ebeket.

A választékos nyelvű béres meg nem állhatta, hogy ne kérdezze az idegent:

— Ha meg nem sérteném becses személyét, kivel légyen jelen esetben találkozásom?

A kérdézet összeresztent.

— Hogy én ki vagyok?

— Ugy értelmettem én is.

A jövevény néhány pillanatig gondolatokba merült. Tanakodni látszott önmagával, hogy megmondja-e nevét.

— Mert úgy tetszett mondani, hogy ide tartozik a kastélyhoz. Tehát...

Nem fejezhette be a mondatot. Az öreg Bogáthy dühösen kiáltott le az udvarra:

— Lőrincz!

— Hallom, instálom.

— Dóbd ki azt az embert!

A szeme szikrázni látszott nagy bosszúságában.

A jövevény térdre esett a dörgő szavak hallatára. Tekintetét a kikelt arcú öreg felé fordította. Ajka megnyílt, de hangot nem tudott kiereszkölni. Valami névtelen érzélem szorongatta tarkát. Majd megfult.

Kezeit összekulcsolva, Bogáthy felé emelte. Esdekelné látszott. Halvány arca halálsáppadt lett. Magas homlokán nehéz veríték gyöngyözött. Beesett szeméből könnyek törtek elő, végig mosva barázdákkal teliszántott arcát.

gyásának fentartása mellett az igazgató fogadja fel. A folyó ügyekben keletkezett okmányokat a kiállítási igazgatója írja alá, fontosabb okmányok az elnök jóváhagyása és aláírása alá bocsátandók.

11. §. Az országos bizottság ülésén rendszerint előadóként adminisztratív ügyekben az igazgató, műszaki ügyekben pedig a műszaki közlegek működnek, de az országos bizottság egyes esetekben szakelőadókat nevezhet ki a bizottság tagjai sorából és a bizottság tagjaiból külön szakbizottságokat alakíthat. E szakbizottságok feladatát és hatáskörét az országos bizottság határozza meg.

12. §. A mennyiben a kiállítási ügy érdekében kívánatosnak mutatkoznék oly testületekkel közvetlenül érintkezni, melyek az országos bizottságban képviselve nincsenek, az orsz. bizottság elnöke jogosítva van azokat a tanácskozáskorban való részvételre felkérni, épp úgy joga van az elnöknek a bizottság üléseire egyes szakférfiakat vagy hatósági képviselőket is meghívni.

Az eként meghívottak szavazati jogot nem gyakorolnak.

Ezeket kívül — mint értesülünk — a miniszter a sajtó kellő képviselőségéről is gondoskodik, sőt a kiállítás részére külön sajtóíródat fog szervezni.

A kiengesztelés.

Történeti nevezetességi nap lesz Magyarország számára 1892. november 2-ika. Budavárában akkor fogják az 1848—49-iki honvéd-hadsereg ércbe öntött emléksobrát leleplezni.

A leleplezés történeti nevezetességgé válik az ünnepély programja által.

E program szerint a budavári honvédszobor leleplezésénél Lobkovitz herczeg hadtestparancsnok a közös hadsereg nevében és a közös hadsereg képviseletének élén megkoszoruzza a honvédszobrot. A fényes ünnepségre kivonul a közös hadsereg egy százada is, ő Felsége a király akarata által kirendelve, s diszólóvéssel ünnepel.

A honvédszobor leleplezése után a hivatalos küldöttek átvonulnak a Szent György-térre és ott rövidebb bár, de épp oly kifejező tisztelgésben részesül a Budavár védelmében elesett császári katonák emlékszólopa. A szoborbizottság elnöke és a hadtestparancsnok itt is koszorukat helyez el s ismétlődni fog a katonai és honvédszázadok diszólóvése.

Ez az emlékszólopa az, amelyet nem alakja, hanem a hozzá kapcsolódó hagyomány szerint mindenki Hentzi szobornak nevez.

*

A szobor-leleplezés teljes programja a következő:

10 óra: Gyászmise.

10 óra 45 perc: Szónoklat és leleplezés. A hadtestparancsnok és az 1848—9. honvéd központi

Bogáthy dühösen támadt a parancsával késedelmeskedő béresre:

— Nem hallottad?!

— Hallottam, kérem.

Az adott parancshoz híven megfogta Lőrincz az esőben térdelő nyakát. Hirtelen kinyitotta a már bezárt ajtót és kitaszította az alkalmatlankodó éjjeli vendéget a sárba.

— Kint tágasabb!

De hozzátette nagy suttogva:

— Én nem vagyok oka semminek. Isten látja lelkemet, hogy sajnálom...

Az ócska kastély ura dühösen becsapta az ablakot. Csörömpölve hullottak alá az apró üvegdarabok.

Oda rohant neje arcképehez és levette magát a földre, mint egy akaratos gyermek, kinek nem tesznek eleget. Sirt, jajgatott és tépte ősz fürtjeit.

— Nincs fiam! Nincs gyermekem! Egyedül álllok a földön, egészen egyedül! — kiáltott örvöngve Bogáthy Zsigmond és arcát aszott kezeibe temette.

Sokáig maradt úgy sirva, zokogva.

Az eső pedig odakint folyton esett és a hatalmas orkán dörgés, villámlás közepette kísérteties zugással rohant át a kies völgyön keresztül.

(Vége következik.)

választmány elnöke egyidejűleg teszik. Ie koszorúkat a szobor elé.

A diszszázadok megadják a diszlövéseket. A dalárda éneklí a Hymnuszt.

A szoborbizottság átadja a fő- és székvárosnak és ez átveszi a szobrot. A vendégek és az 1848—49. honvédek a Szent-György utcán át, a diszszázadok és a dalárda a színház utcán át vonulnak a Szent György-térre és állást foglalnak. A dalárda éneklí a királyhymnuszt. A szobor-bizottság elnöke és a hadtestparancsnok a szobor elé teszik — egyidejűleg — koszorúkat. A diszszázadok megadják a diszlövéseket. A vendégek távoznak.

Az 1848—49 iki honvédek a szarvas-téren át vonulnak a régi tabini temetőbe s a névtelen hő-sők sírjára koszorút tesznek.

*

A budapesti lapok a programmot különböző kommentárokkal kísérik. Az ellenzéki lapok közül a „Budapesti Hírlap“ állást foglal a szobor-bizottság határozata mellett, a többi ellenzéki lapok pedig a tervezett ünnepet pártcélokra használják.

*

A képviselőház keddi ülésén Eötvös felszólalására Szapáry általános helyeslés közt kifejtette, hogy a szoborbizottság illetékes volt a program összeállítására, melynek kiengesztelő jellegét szölv helyeselte. A függetlenségi párt nem monopolizálhatja magának a 48—49-ki ünnepélyek rendezését.

Apponyi helyesli a tervet, külön ceremóniákat azonban helytelennek tart; a program megváltoztatására 25 tagu bizottság kiküldését indítványozza.

Vadnay Károly hatásosan fejtegette a régi honvédek és közös hadsereg közti kölcsönös megbecsülés nyilvánulását.

A hadügyminiszter tulkiadásai.

A magyar delegáció zárószámadási albizottsága elhatározta, hogy az 1890. évi zárószámadás jóváhagyását s a fölmentés megadását fogja ugyan javaslatba hozni, egyttal azonban, tekintettel ama jelentékeny túlepesekre, melyek előfordultak s amelyek, miként az albizottság kimondotta, csökkentik az alkotmányos ellenőrzés lehetőségét, kedvezőtlen befolyást gyakorolnak Magyarország pénzügyeire, sőt az előirányzat készítésénél az előrelátásnak bizonyos fokig hiányos voltáról tanuskodnak, Wodianer Albert br. indítványára a következő határozati javaslatot fogja a delegációnak elfogadásra ajánlani:

„Utasítatnak a közös miniszterek, hogy jövőre az előirányzattól eltérő minden kiadás rend szerint csakis a magyar pénzügyminiszter előzetes beleegyezésével utalványozzanak, halasztást nem tűrő esetekben pedig az intézkedést egyidejűleg a közös minisztertanácsnak és a magyar kormány-nak hozzák tudomására.“

A 11 milliméteres löfegyverek átalakítására megzavazott összeg egy részének ismétlv karabélyok beszerzésére történt felhasználását illetőleg indítványozza az albizottság, hogy az adott viszonyok közt e felhasználás jóváhagyassék, de a delegáció egyttal a következő határozati javaslatot fogadja el:

„Utasítatik a hadügyminiszter, hogy az országos bizottságok határozataitól való minden, bár igazolható eltérést ne a zárószámadáskor, de a legelső alkalommal jelentsen be az országos bizottságnak.“

Az albizottság továbbá sajnálatának adott kifejezést a felett, hogy a hadügyminiszter a hadi tengerészet 1887. évi rendkívüli kiadásainál történt túlháladást csak most számolta el és elmulasztotta, hogy a delegációnak erre vonatkozólag jelentést tegyen és esetleg póthitelt kérjen. Az albizottság indítványozza, hogy e tulkiadást csak ama kikötéssel hagyja jóvá, hogy jövőre hasonló eljárás kerültessek. Végül a bosznaiölgyi és banjaluka-doberlini katonai pályák üzleti fölöléslegére nézve a bizottság a következő határozati javaslat elfogadását indítványozza:

„Felhatalmaztatik ez alkalommal a hadügyminiszter, hogy a bosznaiölgyi és banjaluka-doberlini vasutak üzleti fölöléslegét külön kimutatás szerint befektetésekre és forgalmi eszközök beszerzésére fordíthassa; de ezen felhatalmazás

alapján a felhasználás helybenhagyását a zárószámadásokkal kapcsolatosan az országos bizottságtól mindig külön kérje.“

Különfelek.

— Áthelyezés. A m. kir. igazságügyminiszter Harmath Domokos sepsiszentgyörgyi segédtelekkönyvvezetőt ugyanezen minőségben a szamos-újvári kir. törvényszékhez helyezte át.

— A kolera behurcolása ellen tett óvó intézkedéseket dr. Cseh Károly egészségügyi felügyelő a mult héten Kézdi-Vásárhelyt és vidékén felülvizsgálta. Különösen gyárak, ipartelepek, vendéglők és mészárszékekre fordított nagy figyelmet. A tapasztalt mulasztások sok büntetéssel sújtattak.

A kolera állása a fővárosban a következő: hétfő éjjeltől kedden este 6 óráig megbetegedett 15, meghalt 11, gyógyult 20.

— A kézdívásárhelyi őszi országos vásár, mely október 26-án vendi kezdetét, meg fog tartatni, ha csak az erdélyi részekben időközben a kolera ki nem üt; hanem budapesti kereskedők semmi szín alatt ezen vásárra be nem bocsáttatnak.

— A kézdívásárhelyi jótékony nőegylet választmánya folyó évi október 18-án tartott ülésében az idei közgyűlés idejéül október 30-ának d. u. 2 óráját tűzte ki. A közgyűlés tárgysorozata a következő: 1. Elnöki megnyitó beszéd. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztárnoki jelentés. 4. Számvizsgáló bizottság jelentése. 5. Tisztújítás. 6. Kebli ügyek, indítványok. Az egylet tagjai és az érdeklődő közönség tisztelettel felhívatnak, hogy ezen közgyűlésen minél számosabban megjeleni sziveskedjenek, hogy a tisztikar újjászervezése a közérdeknek megfelelőleg legyen megejthető. — A választmányi ülés határozata szerint az idei fillérestélyek folyó évi november 5-én veszik kezdetüket s november 19-ére egy szini előadás tartása is tervbe vétetett.

— A tanítósság és a nyugdíj ügye. Az orsz. tanítói nyugdíj kötelekebe tartozó tanítók nyugdíj-illetményeit a közoktatásügyi miniszter már megállapította, sőt a járulékokat az illetmények után be is szedeti. Több oldalról érkezett panasz a magyarországi tanítók országos bizottságához, hogy a járulékokat nem a tényleg bevallott s iskolahatóságilag is igazolt fizetések, hanem sokkal csekélyebb összeg után szedeti be a miniszterium. Sok tanító, aki 600 frt fizetést mutatott ki, csak 350, aki 700-at, csak 400-ra lett felvéve a nyugdíjba. E körülmény nagy elkedvetlenedést idézett elő a tanítósság körében. Az országos bizottság megbízásából Somlyai József bizottsági alelnök járt el ez ügyben a miniszteriumnál s ott azt a felvilágosítást nyerte, hogy a nyugdíj-illeték a beszámítható tanítói fizetés mérvéhez állapított meg, amint azt a törvény világosan rendeli is. A „kantori“ illetmények a nyugdíjba be nem számíthatnak, s mivel a legtöbb kantortanító javadalmánál nem volt külön feltüntetve a tanítói, külön a kantori fizetés, a miniszterium a nyugdíj-illetéket ezeknél akként állapította meg, hogy a készpénz-fizetést — amennyiben ez hitelesen ki lett mutatva — tanítói fizetésnek vette; a földilletmények s egyéb terménybeli járulékok értékét azonban két részre osztotta; felét a tanítói, felét a kantori fizetéshez csatolta. Amennyiben ez eljárás nélkülözne a teljes korrektséget, a miniszterium módot fog nyújtani a tanítósságnak, hogy bevallásait helyesbithessék. Ez irányban utasítást adott már ki a miniszterium a megyei királyi tanfelügyelőségeknek.

— Az új pénz. Kőrmöcztől a napokban érkezett Láng államtitkárhoz a magyar huszkoronások első próba érmeje, s ez érme teljesen megfelelőnek találtatván, a pénzügyminiszter elrendelte, hogy azonnal kezdjék meg ezen érméknek nagyban való veretését, úgy, hogy pár nap múlva már egy millió korona értékű huszkoronás fog a fővárosba érkezni s a pénzügyminiszter be fogja mutatgatni a királynak az új érméket. Az érmék a Bud. Corr. szerint a pénzverés valóságos műremekei. Aligha mutathat fel a világ egyetlen érmeje hasonlóan szép, tetszetős vésetet. Nem kis nehézségekbe ütközött az annyira bonyolult, annyi részből összetett közös czimert a magyar korona országainak aranyokkal, mint czimertartókkal, oly módon elkészíteni, hogy a heraldikai sraffírozás egészen világosan és félreérthetlen módon jelezze egyttal

a czimér egyes részeinek színeit is. Szintugy nagy technikai nehézségekkel járt a király alakjának a koronázási öltönyben való előállítás. De nemcsak hogy mind e nehézségeket kitűnő eredménynyel leküzdötték, hanem a kőrmöczi magyar pénzverdének azonfelül az aránylag rövid idő alatt sikerült az összes előmunkálatokat megtenni arra, hogy már most megkezdhesse az érméknek szakszerű nagyban való verését. Az aranyérmék feiszínéről, épp úgy, mint az eddigi aranyoknál, vegyi fürdő útján eltávolítják az ötvényt, mi által az érmék fényes sárga aranszint nyernek, úgy, hogy már színüknél fogva is feltűnnek. A veret minden részlete gyönyörűen emelkedik ki. Az a csekély különbözet, melylyel a 20-koronások nehezebbek, mint a 20-frankosok, már szabad szemmel is észrevehető. Most már a nickelérmék előállításához is hozzáfognak, úgy, hogy azok nov. közepén és az új ezüstkoronások deczember közepén forgalomba hozhatók.

— Kukoricza szállítása. A m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének értesítése szerint az igazgatóság intézkedett, hogy az állomásokon feladásra kerülő friss tengeri (kukoricza) küldemények morzsolt állapotban soron kívül — a többi gabona és más áruk megelőzésével — szállíttassanak el. Ezen soron kívüli szállítás folyó évi okt. hó 15-től jövő évi február hó végéig tart.

— A delegátusok játéka. A magyar delegáció tanácskozási termében egy gyönyörű játékszer volt a napokban kiállítva. All pedig ez a játékszer két parányi sátorból, melyek egyikében a legkorrektebbül felöltöztetett bosnyák katonák, a másikban pedig magyar bakák alusznak. A kisebbik sátrat egy, a nagyobbikat két szuronyos puská tartja, a szuronyok a sátor vászna fölött villognak. A sátrak előtt piramisba rakott parányi puskák ragyognak s az egyik sátor előtt egy bosnyák katona, a másik előtt egy vadász áll őrt; mind a kettő teljes felszerelésben van, borjújok körül csavarva egy-egy felállítandó sátor vászna. A modell annyira csinos, takaros, hogy minden gyerek biztosan megkívánná ezt a szép játékot. A delegátus uraknak, akik hivatva volnának a sátrakat megkívánni, kissé nehezebb a soruk, mert ezek a csinos kis modellek eredeti nagyságban 42 millióba kerülnek. Ezek tudniilik a gyalogság számára tervezett új sátrak, a melyek beszerzésére a hadügyminiszter 42 milliót kér a delegációtól.

— A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara az érdekelteknek tudomására hozza, hogy a m. kir. államvasutak üzletvezetőségei nagyobb mennyiségű vasuti tölgy- vagy bükk-alpfa szállítására pályázatot hirdettek. A közelebbi feltételek meg tudhatók a kamara irodájában.

— A balázsfalvi gör. kath. érsekség betöltése szintén azon függő ügyek közé tartozik, a melyek legközelebb ellátást nyernek. Az érsekségre Pável nagyváradí gör. kath. püspök volt kizemelve, a ki azonban az áthelyezésre nem mutatkozik hajlandónak. Nincs kizárva, hogy a kormány a balázsfalvi érsekség autonóm választásának még ezen alkalomra való kiterjesztését fogja javasolni. Ez esetben ugyanis az a saját szerű körülmény forog fenn, hogy a balázsfalvi gör. kath. érsekség javadalma jóval kisebb, mint a nagyváradí görög-katolikus püspökségé s a kormány e javadalom betöltésénél bizonyos tekintetben az ad hoc autonóm választásba kénytelen benyugodni. Nézetünk szerint leghelyesebb volna, ha a mindenképpen megbízhatatlan választás helyett a nagyváradí gör. kath. püspökség érseki rangra emeltetnék, mint a mire jelentőségénél fogva ugy is már régén igényt tarthatna s helyette az egyháziilag amugy is sokkal kisebb jelentőségű balázsfalvi érsekség püspökséggé alakíttatnék át, a mivel a kérdésben fekvő nehézségek maguktól elenyésznek a nélkül, hogy e miatt indokolt kifogásokat lehetne emelni. Egyházi szempontból e változás csak előnyüljárna, a nemzetiségi szempont pedig hasonló körülmények közt figyelembe nem jöhet, különösen akkor, a mikor a balázsfalvi érsekséget a nemzetiségi agitátorok nagyon is nem egyházi célokra szeretnék felhasználni.

— Köszönetnyilvánítás. Folyó évi szeptember hó 18-án a Kossuth-diszbed alkalomával a tűzoltózenekar új hangszerei költségeinek fedezésére szíves adományokkal járultak: Id. Tóth István 10 frt. Molnár Józsiás 5 frt. Potsa Gyula, dr. Szacs-vay Gyula, ifj. Tóth István, dr. Bánffy Zsigmond 2—2 frt. Szacs-vay Sándor, Kőnczey Miklós, Szöcs József, Kovács Lajos, id. Kupán József, Kolönte László, Cseh Viktor, Szabó Albert, Bartha Mór,

Török István, ifj. Kovács János, Gyulai Károly, Kovács Ferencz, Jakabos Agoston, Zalaváry Béla, Török Sámuel, ifj. Kovács István, Török Bálint, Szöcs Károly, Pongrácz János, Pánczél Nőé, Török Sándor, Nagy Ferencz szeszgy., Sebők József 1—1 frt. N. N. 50 kr. D. L. 50 kr. Csutak László 50 kr. Szász József 40 kr. Magyarosi Pál, Györ-bíró Gergely 30—30 kr. Barabás Mihály, X. X., V. K., Sükösd Károly 20—20 kr. Összesen 50 frt 30 kr. Fogadják a kegyes adakozók a zenekar to-vább halálhatása érdekében tett szives adomá-nyaikért a nyilvánosság terén is hálás köszönetün-ket. Kézdi-Vásárhelytt, 1892. okt. hó 18. A pa-rancsnokság megbízásából: Makka Dániel, zenekarvezető.

Felölös szerkesztő és kiadó tulajdonos:
Dobay János.

Kiadó lakás.

A kézdivásárhelyi Kisegítő Takarékpénztár épületének földszinti helyisége a hozzátartozó mel-lék-épületekkel és helyiségekkel együtt haszon-bérbe adandó.

Értekezhetni Dávid Gyulánál.

5—5

KATHREINER

Kneipp-malata-kávéja.

Csakis ezzel a védjeggyel valódi. Utánzásoktól óvakodjunk.

Felülmulhatatlan kávépótlék.

Kapható mindenütt.

Magyar királyi államvasutak.

Keleti vonal.

M e n e t r e n d.

Érvényes 1891. október hó 1-től.

PREDEAL—NAGY-VÁRAD.

Érvényes 1891. október hó 1-től.

A l l o m á s o k	Vegyes vonat	Sze-mély-vonat	Gyors-vonat	A l l o m á s o k	Vegyes vonat	Sze-mély-vonat	Gyors-vonat
Predeal (vendéglő) (érk. ind.)				Medgyes (ind. regg. 10.09 éjfel 12.53)			
Brassó (vendéglő) (érk. ind.)	regg. 4.20	este 7.23	d. u. 2.48	Kis-Kapus (vendéglő, elágazás N.-Szében felé) (érk. ind.)	" 10.31 " 12.53	" 1.18 " 2.49	
Botfalva " " 4.48 " 7.47				Tövis (vend., elágazás Arad felé) (érk. ind.)	d. u. 12.28 " 3.47	este 8.07	
Földvár " " 5.07 " 8.03				Nagy-Enyed (érk. ind.)	" 1.08 " 4.07		
Mogyorós " " 5.26 " 8.23				Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Vásárhely felé) (érk. ind.)	" 1.35 " 4.40	" 8.50	
Apáczsa " " 5.42 " 8.37				Gyéres (elágazás Torda felé) (érk. ind.)	" 2.21 " 4.52		
Köpecz " " 6.02 " 8.57				Kolozsvár (vendéglő) (érk. ind.)	" 2.31 " 5.20	" 11.01	
Agostonfalva " " 6.09 " 9.04				Nagy-Várad (vendéglő) (érk. ind.)	" 3.08 " 5.26	" 5.30	
Alsó-Rákos " " 6.26 " 9.20				Budapest (érk. regg. 6.35 " 11.51)	" 5.14 regg. 6.52 " 7.40	" 2.18 " 7.30	
Homoród " " 6.55 " 9.46							
Kacza " " 7.12 " 9.59							
Bene " " 7.32 " 10.20							
Erked " " 7.52 " 10.36							
Héjasfalva (elág. Udvarhely felé) (érk. ind.)	" 8.23 " 11.03						
Segesvár (vendéglő) (érk. ind.)	" 8.46 " 11.19						
	" 8.53 " 11.29						

Brassóból Bukarest felé a személyvonat indul d. u. 12.20 perczkor; gyorsvonat délután 2 óra 19 és reggel 5.15 perczkor.

Brassó—kézdivásárhelyi vasut.

Kézdi-Vásárhely	indul reggel 4.30 d. u. 1.10 d. u. 5.00	Brassó	indul reggel 5.20 regg. 8.50 d. u. 3.10
Imecsfalva " " 4.47 " 1.37 " 5.17		Szász-Hermány " " 5.39 " 9.09 " 3.29	
Páva Zabola " " 5.04 " 1.44 " 5.34		Prázmár " " 6.01 " 9.31 " 3.53	
Kovácszna " " 5.26 " 2.16 " 6.06		Kökös " " 6.14 " 9.44 " 4.06	
Barátos " " 5.46 " 2.41 " 6.36		Uzon " " 6.27 " 9.57 " 4.23	
Nagy-Borosnyó " " 6.01 " 2.56 " 6.51		Kilyén " " 6.42 " 10.12 " 4.38	
Eresztevény " " 6.18 " 3.13 " 7.08		Sepsi-Szentgyörgy " " 7.04 " 10.32 " 5.03	
Sepsi-Szentgyörgy " " 6.53 " 3.53 " 7.48		Eresztevény " " 7.31 " 10.59 " 5.31	
Kilyén " " 7.03 " 4.03 " 7.58		Nagy-Borosnyó " " 7.49 " 11.17 " 5.53	
Uzon " " 7.17 " 4.19 " 8.12		Barátos " " 8.13 " 11.41 " 6.22	
Kökös " " 7.30 " 4.32 " 8.25		Kovácszna " " 8.40 " 12.08 " 6.40	
Prázmár " " 7.47 " 4.51 " 8.47		Páva-Zabola " " 8.53 " 12.21 " 6.53	
Szász-Hermány " " 8.07 " 5.14 " 9.07		Imecsfalva " " 9.08 " 12.36 " 7.08	
Brassó ér. délelőtt 8.25 " 5.32 este 9.25		Kézdi-Vásárhely ér. reggel 9.26 d. u. 12.54 este 7.26	

Nyomatott Szabó Albertnél K.-Vásárhely.